

Conceptnota

Groepen van Assistentiewoningen

Solidariteit voor het Gezin is het eens met het basisidee (zoals omschreven in de memorie van toelichting) om voor niet zwaar hulpbehoevenden toch de kans te geven om in een aangepaste en beschermde individuele huisvesting te kunnen laten wonen. Door intense synergie met de extramurale zorg kan men via deze weg een definitieve opname in een intramurale setting langer uitstellen en kunnen relatief zwakke katz-profielen toch worden opgevangen in een duurzame beschermde omgeving.

Feitelijk nieuw is het idee niet, gezien de vigerende regelgeving rond de serviceflatgebouwen in feite hetzelfde beoogt.

Het nieuwe in deze conceptnota is dan ook eerder mager te noemen en situeert zich in het flexibiliseren van de samenwerking met andere zorgvormen en woonvormen voor ouderen.

Ondanks de positieve insteek van de conceptnota, willen wij met onze repliek duidelijk maken dat er (ongewild) enkele gevaarlijke consequenties schuil gaan achter de tekst van 4 februari 2011.

Vooreerst moet andermaal vastgesteld worden dat de reglementitis in de nota weer toeslaat. Men slaagt er tegenwoordig niet in nieuwe ideeën te lanceren zonder telkens weer bijkomende, zwaardere en limiterende regels en/of voorwaarden op te leggen, waarbij de sociaal ondernemers eens te meer afgeschrikt worden. Enkele voorbeelden:

1. De strenge brandveiligheidsnormen die van toepassing zijn op ouderenvoorzieningen kunnen onmogelijk worden toegepast op particuliere woningen die binnen een groep van assistentiewoningen zouden dienen.
2. Sommige infrastructurele voorwaarden lijken logisch in het kader van de vigerende serviceflats, maar zijn nooit implementeerbaar voor particuliere woningen. Over de overgangstermijnen of maatregelen wordt niet gesproken. In deze context zullen enkele de huidige serviceflats in aanmerking komen om als groep van assistentiewoningen erkend te worden en veranderd er ten opzichte van de huidige situatie in feite niets.
3. De link naar het grond- en pandendecreet is zeer nefast in de ontwikkeling en de uitbouw van assistentiewoningen. Wanneer men intrinsiek de sociale problematiek van huisvesting gaat koppelen de ouderenzorgproblematiek, dan is dit een stap terug in de ouderenzorg. Het is fout te denken dat het opnamebeleid (ouderenzorg) en het toewijzingsbeleid (sociale huisvesting) compatibele systemen zijn. Het is trouwens zeer de vraag dat een sociale mix tussen beschermde woningen voor ouderen met sociale huisvesting een sociologische verantwoorde keuze is.
4. Men kan het weer niet laten de m²-richtlijnen in te voeren.

De vraag die men in dit kader moet stellen is: 'Wat maakt het voor de initiatiefnemer of sociaal ondernemer aantrekkelijk om te investeren in groepen van assistentiewoningen?' Men gaat er immers van uit dat de programmatiernorm voor deze woonvormen hoger zal zijn dan hetgeen bij de serviceflats werd vastgelegd. Deze vraag is immers des te meer van belang omdat men in deze sector het verschil tussen erkende en aangemelde initiatieven blijkbaar wenst te handhaven. Wetende dat de trend eerder is (zeker in het kader van de accrediteringsfilosofie en ook verwijzend naar wat er binnen de kinderopvang gebeurt) om van de aangemelde (en vaak kwalitatief lage) initiatieven af te geraken.

Het de conceptnota voor groepen van assistentiewoningen staat geen enkele incentive voor sociaal ondernemers om in te stappen in een verhaal van erkenning voor groepen van assistentiewoningen.

Is het de bedoeling overbruggingshulp te verbieden bij enkel aangemelde initiatieven? Zal de thuiszorg niet kunnen functioneren in aangemelde en wel in erkende assistentiewoningen, zoals dit nu geldt bij bv de RIZIV-terugbetaling van de thuisverpleging? Is het de bedoeling enkel erkende groepen van assistentiewoningen toe te laten aan woonzorgnetwerken? Indien positief op deze vragen wordt geantwoord, dan is het duidelijk welke meerwaarde een erkenning heeft tov een aanmelding. In de conceptnota spreekt men enkel over het feit dat een erkenning een kwaliteitslabel is en de mogelijkheid biedt voor vrijstelling van onroerende voorheffing. Dit is niet echt overtuigend om sociaal ondernemers te motiveren zware investeringen te plaatsen ten gunste van de uitbouw van groepen van assistentiewoningen.

Het feit dat de overheid andermaal (terecht) veel kwalitatieve voorwaarden eist voor erkende voorzieningen, moet diezelfde overheid ook geresponsabiliseerd worden in de financiële consequenties van zijn eigen eisen.

Het mooiste voorbeeld is de verplichting tot invoering van de functie van de woonassistent. Op zich een zeer functioneel gegeven, ware het niet dat dit uiteraard een kostprijs heeft. Het is leuk dat de overheid dergelijke verplichtingen oplegt aan initiatiefnemers, terwijl diezelfde overheid op dit vlak zijn financiële verantwoordelijkheid niet opneemt. Wie regelt moet ook de financiële consequenties dragen.

Tenslotte wat de programmatie betreft is ons standpunt bekend. Solidariteit voor het Gezin is tegen elke vorm van centraal gestuurde programmatiernormen, omdat dit een onwaarschijnlijk statisch model is, aanbodgestuurd is, marktontwrichtend is, en onheuse praktijken insinueert. Het argument van financiële beheersing kan gerust op een andere en efficiëntere manier opgevangen worden dan met theoretische opgelegde programmatiernormen. De tekst van 4/2/2011 zegt zelf: "De ervaring met de serviceflats heeft geleerd dat deze woonvorm dermate onderhevig is aan de marktwerking dat een programmatie ervoor, met het oog op een regionale spreiding, minder effectief is". Kan het nog duidelijker? In de tekstversie van 7 oktober 2010 van dezelfde conceptnota stond zelfs en terecht: "Voorgesteld wordt om geen programmatie voor de erkende groepen van assistentiewoningen in te voeren omdat er vanuit gegaan wordt dat de marktmechanismen zullen leiden tot een spontane spreiding van het aanbod en omdat de budgetbeheersing voor diensten voor gezinszorg, aanvullende thuiszorg en diensten voor oppashulp reeds op een andere manier gebeurt en er op het RIZIV geen

beperkingen opgelegd is aan de verstrekkingen door de thuisverpleging.” Het is grappig te moeten vaststellen dat deze passage in de nieuwe versie van de conceptnota is verdwenen, maar dit is voor ons inderdaad de juiste analyse waarbij wij hierop consistent terugkomen in onze kritiek op de discussienota Programmatie van 28 maart 2011.

Gent, 12/5/2011